

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LAISVĖS ATĖMIMO VIETŲ LIGONINĘ

2021-01-26 Nr. 4D-2020/1-1543
Vilnius

SKUNDŲ ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje 2020 m. gruodžio 1 d. gautas X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundas (toliau vadinama – Skundas), kuriame skundžiamasi dėl Laisvės atėmimo vietų ligoninės (toliau tekste ir citatose vadinama – LAVL) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su galimai netinkamu Pareiškėjo kreipimusi nagrinėjimu.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodyta:

2.1. „[...] 2020-10-19 LAVL direktoriui išsiunčiau skundą nurodydamas, kad sergu senai <...>, anksčiau skirtas gydymas nepadėjo, dabar maždaug po 1,5 metų pertraukos vėl buvo atliekamas kraujo tyrimas LAVL ir nustatytas <...>, tačiau visiškai joks gydymas nepaskiriamas, kėliau klausimą kodėl? Atsakymo nėra ir kaip suprantu net nesiruošia pateikti (atsakyti) [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „[...] 2020-10-05 kreipiausi su prašymu į LR Sveikatos apsaugos ministeriją, kad išaiškintų kaip skiriamas gydymas sergantiems <...> ligomis [...]. [...] 2020-10-12 nutarimu Nr. 4-2114 Sveikatos apsaugos ministerija mano prašymą svarstyti persiunčia Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama ir – KD). KD 2020-10-16 nutarimu Nr. 2S-3724 mano prašymą svarstyti persiunčia [...] LAVL, dabar 2020-11-27 atsakymo iš niekur negauta [...]“.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti jo Skundo aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2020 m. gruodžio 8 d. raštu Nr. 4D-2020/1-1543/3D-3173 kreipėsi į LAVL administraciją, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

LAVL administracija 2020 m. gruodžio 17 d. raštu Nr. S-4456 informavo:

4.1. Pareiškėjo 2020-10-19 skundas, adresuotas LAVL, dėl gydymo nuo <...> skyrimo gautas ir registruotas LAVL Gautų dokumentų registre 2020-10-22, Nr. 6-711.

Į šį Pareiškėjo skundą buvo atsakyta 2020-12-16 raštu Nr. 7-1281. Taip pat paaiškinta, kad, susiklosčius sudėtingai situacijai šalyje dėl koronaviruso pandemijos, įstaigoje trūksta darbuotojų, todėl į Pareiškėjo skundą buvo atsakyta praleidus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo

įstatyme nustatytą nagrinėjimo terminą.

4.2. LAVL, patikrinus Gautų dokumentų registrą, nustatyta, kad duomenų, jog Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama ir – KD arba Kalėjimų departamentas) persiuntė 2020-10-16 registruotą raštą Nr. 2S-3724 (Pareiškėjo kreipimasi) nagrinėti pagal kompetenciją, nėra; tai patvirtina pridėta 2020-12-16 pažymos Nr. 2729 „Dėl X skundo“ kopija.

4.3. Seimo kontrolieriui LAVL pateiktame 2020-12-16 rašte Nr. 7-1281 (kopija) nurodyta, kad LAVL gydytoja infektologė įvertinusi atliktų tyrimų duomenis skirs Pareiškėjui gydymą ir apie gydymo pradžią Pareiškėjas bus informuotas.

5. Seimo kontrolierius 2021 m. sausio 11 d. raštu Nr. 4D-2020/1-1543/3D-78 kreipėsi į KD administraciją, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

KD administracija 2021 m. sausio 20 d. raštu Nr. 1S-133 informavo:

5.1. „[...] Kalėjimų departamente buvo gautas 2020-10-05 pareiškėjo prašymas, persiustas iš Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2020-10-12 raštu Nr. (1.1. 36E-11)4-2114 (2020-10-13 reg. Nr. 2G-4187). Įvertinęs pareiškėjo skundžiamąsias aplinkybes, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 7 dalimi ir 14 straipsnio 8 dalimi (redakcija, galiojusi iki 2020-10-31), Kalėjimų departamentas persiuntė pareiškėjo 2020-10-05 prašymą nagrinėti pagal kompetenciją Marijampolės pataisos namams ir Laisvės atėmimo vietų ligoninei. [...]“

5.2 „[...] LAVL 2021-01-12 parengė pareiškėjui atsakymą Nr. 7-76. [...]“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinama ir – BVK):

174 straipsnis „Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų sveikatos priežiūra“

„1. Asmens sveikatos priežiūra pataisos įstaigose organizuojama ir atliekama pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugą reglamentuojančius įstatymus. [...] 3. Laisvės atėmimo bausmę arba areštą atliekančiam nuteistajam reikalingos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, kurių suteikti pataisos įstaigų sveikatos priežiūros tarnybose ir laisvės atėmimo vietų ligoninėse nėra galimybių, sveikatos apsaugos ministro ir teisingumo ministro nustatyta tvarka teikiamos valstybės arba savivaldybių asmens sveikatos priežiūros viešosiose įstaigose užtikrinant nuteistųjų apsaugą“;

183 straipsnis „Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas“

„1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. [...]“

7. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (iki 2020-10-31 galiojusi redakcija) (toliau vadinama ir – VAI):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) nepiktnaudžiavimo

valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 13) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį“;

31 straipsnis. Administracinės procedūros terminai

„Administracinė procedūra turi būti baigta ir administracinės procedūros sprendimas priimtas per 20 darbo dienų nuo jos pradžios. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinė procedūra negali būti baigta, administracinę procedūrą pradėjęs viešojo administravimo subjektas gali ją pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie administracinės procedūros termino pratęsimą per 2 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti administracinės procedūros terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

8. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama – LVAT) 2012-03-01 nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. A-502-1605-12, pažymėjo:

„Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

Tyrimo išvados

9. Atsižvelgiant į Skunde nurodytas aplinkybes, tyrimo metu surinktą informaciją ir teisinį reglamentavimą, tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

9.1. dėl LAVL 2020-10-19 pateikto skundo ir negauto atsakymo;

9.2. dėl LAVL pareigūnų veiksmų (neveikimo) neatsakant į Pareiškėjo skundą, persiūtą iš KD nagrinėti pagal kompetenciją.

Dēl LAVL 2020-10-19 pateikto skundo ir negauto atsakymo

10. Skunde Pareiškėjas nurodo, kad LAVL direktoriui 2020-10-19 išsiuntė skundą, kuriame nurodė, kad seniai serga <...>, tačiau gydymas neskiriamas; pasak Pareiškėjo, atsakymo į šį skundą negavo iki Skundo Seimo kontrolieriui pateikimo dienos.

11. KD ir LAVL, kaip viešojo administravimo subjektai, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų, išsamumo principo, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; atsakymas pareiškėjui turi būti pateiktas per teisės aktuose nustatytus terminus.

12. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjo 2020-10-19 skundas dėl gydymo skyrimo nuo <...> LAVL buvo gautas ir registruotas. Į šį 2020-10-22 gautą Pareiškėjo skundą buvo atsakyta 2020-12-16 raštu Nr. 7-1281 (šios pažymos 4.1 punktas).

Juo paaiškinta, kad, susiklosčius sudėtingai situacijai šalyje dėl koronaviruso pandemijos, įstaigoje trūksta darbuotojų, todėl į minėtą Pareiškėjo skundą buvo atsakyta praleidus Viešojo administravimo įstatyme nustatytą terminą.

Taip pat LAVL pateikė informaciją, kad gydytoja infektologė įvertinusi atliktų tyrimų duomenis skirs Pareiškėjui gydymą ir apie gydymo pradžią Pareiškėjas bus informuotas.

Pažymėtina, jog LAVL administracija į Pareiškėjo 2020-10-19 skundą atsakymą pateikė 2020-12-16 raštu Nr. 7-1281, t. y. praėjus numatytam daugiau nei 20 darbo dienų atsakymo pateikimo terminui, ir tik tada, kai į LAVL kreipėsi Seimo kontrolierius. Tyrimo metu LAVL Seimo kontrolieriui pateikė paaiškinimą, kad, susiklosčius sudėtingai situacijai šalyje dėl koronaviruso pandemijos, įstaigoje trūksta darbuotojų, todėl į Pareiškėjo skundą buvo atsakyta praleidus VAI nustatytą atsakymo pateikimo terminą.

Seimo kontrolierius pažymi, kad Skundo tyrimo metu nustatytas teisės aktuose numatytų terminų nesilaikymas (dėl darbuotojų trūkumo) nesuteikia LAVL teisės pažeisti teisės aktuose nustatytus terminus.

LAVL, kaip ir kitos valdžios įstaigos, savo veikloje privalo laikytis konstitucinių ir viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų.

13. Atsižvelgiant į tai konstatuotina, kad LAVL pareigūnai savo veiksmais (neveikimu) pažeidė teisės aktų nuostatas – nustatyta tvarka neišnaginėjo Pareiškėjo 2020-10-19 skundo, atsakymą pateikė pažeidę teisės aktuose nustatytą 20 darbo dienų skundų nagrinėjimo terminą, todėl Skundo dalis *pripažįstama pagrįsta*.

***Dēl LAVL pareigūnų veiksmų (neveikimo)
neatsakant į Pareiškėjo skundą, persiustą iš KD nagrinėti pagal kompetenciją***

14. Skunde nurodoma, kad LAVL nepateikia atsakymo į KD 2020-10-16 raštu Nr. 2S-3724 persiuntą Pareiškėjo prašymą, pateiktą Sveikatos apsaugos ministerijai dėl informacijos apie <...> ligomis sergantiems asmenims skiriamą gydymą.

15. LAVL, kaip viešojo administravimo subjektas, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų, išsamumo principo, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; atsakymas pareiškėjui turi būti pateiktas per teisės aktuose nustatytus terminus.

16. Skundo tyrimo metu nustatyta, LAVL informavo Seimo kontrolierių, jog, patikrinus LAVL Gautų dokumentų registrą, nustatyta, kad apie KD 2020-10-16 raštu Nr. 2S-3724 galimai persiūtą Pareiškėjo Sveikatos apsaugos ministerijai pateiktą prašymą dėl informacijos apie <...> ligomis sergantiems asmenims skiriamą gydymą duomenų nėra.

Skundo tyrimo metu Seimo kontrolierius kreipėsi į KD, siekdamas išsiaiškinti, ar Pareiškėjo nurodytas kreipimasis į Sveikatos apsaugos ministeriją buvo gautas KD ir persiūstas LAVL nagrinėti pagal kompetenciją.

Tyrimo metu nustatyta, kad KD buvo gautas Pareiškėjo 2020-10-05 prašymas, persiūstas iš Sveikatos apsaugos ministerijos 2020-10-12 raštu Nr. (1.1. 36E-11)4-2114 (2020-10-13 reg. Nr. 2G-4187). KD, įvertinęs skundžiamąsias aplinkybes, vadovaudamasis VAI 3 straipsnio 7 dalimi ir 14 straipsnio 8 dalimi (redakcija, galiojusi iki 2020-10-31), Pareiškėjo 2020-10-05 prašymą nagrinėti pagal kompetenciją persiuntė Marijampolės pataisos namams ir LAVL.

KD informavo Seimo kontrolierių, jog LAVL 2021-01-12 parengė Pareiškėjui atsakymą Nr. 7-76; šio rašto kopiją KD pateikė ir Seimo kontrolieriui.

Šios aplinkybės leidžia teigti, kad LAVL Seimo kontrolieriui nurodyti teiginiai, jog LAVL neturi duomenų apie KD 2020-10-16 persiūtą nagrinėti pagal kompetenciją raštą Nr. 2S-3724, gautą iš Sveikatos apsaugos ministerijos 2020-10-12 raštu Nr. (1.1. 36E-11)4-2114 (reg. Nr. 2G-4187), neatitinka tikrovės.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas iš LAVL gavo atsakymą į prašymą paaiškinti dėl <...> ligomis sergantiems asmenims skiriamo gydymo. Atsakymas pateiktas tik tuomet, kai tyrimo metu Seimo kontrolierius kreipėsi į KD dėl informacijos.

Pažymėtina, kad į KD 2020-10-16 persiūtą nagrinėti pagal kompetenciją raštą Nr. 2S-3724 LAVL 2021-01-12 atsakymas Nr. 7-76 Pareiškėjui buvo pateiktas nesilaikant teisės aktuose numatytų atsakymo pateikimo terminų.

Pažymėtina, kad Seimo kontrolieriui kyla pagrįstų nuogastavimų dėl LAVL gaunamų dokumentų tinkamo registravimo bei tinkamo skundų ir prašymų nagrinėjimo, laikantis teisės aktuose numatytų terminų.

17. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundo dalis dėl LAVL pareigūnų veiksmų (neveikimo), neatsakant į Pareiškėjo skundą, kurį, gavęs iš Sveikatos apsaugos ministerijos, KD persiuntė LAVL, yra pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

18. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia: X Skundo dalį dėl LAVL pareigūnų veiksmų (neveikimo), t. y., dėl atsakymo į Pareiškėjo 2020-10-16 skundą pateikimo termino pažeidimo, pripažinti pagrįsta.

19. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia: X Skundo dalį dėl LAVL pareigūnų veiksmų (neveikimo), t. y., dėl atsakymo į Pareiškėjo KD 2020-10-16 persiūtą nagrinėti pagal kompetenciją raštą Nr. 2S-3724 pateikimo termino pažeidimo, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Laisvės apėmimo vietų ligininės direktoriui rekomenduoja:

20.1. imtis priemonių, kad ateityje pareiškėjų prašymai ir skundai būtų nagrinėjami ir

atsakymai į juos pateikiami teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais;

20.2. išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių Seimo kontrolieriui buvo pateikta klaidinga informacija dėl KD 2020-10-16 persiųsto nagrinėti pagal kompetenciją rašto Nr. 2S-3724.

21. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas